

KRUS: Bezpieczna praca kombajnem zbożowym

Napisano dnia: 2023-08-01 12:40:20

BYSTRZYCA KŁODZKA (inf. zewn.). Kombajny zbożowe znacznie upraszczają proces technologiczny zbioru zbóż. To potężne maszyny o dużej mocy i złożonej konstrukcji, dlatego ich obsługa, eksploatacja i przygotowanie do pracy wymaga odpowiednich kwalifikacji operatora maszyny.

Przystępując do pracy przy obsłudze kombajnu rolnik powinien być ubrany w odzież roboczą. Poły bluzy lub koszule muszą być zapięte, a mankiety nie mogą luźno zwisać. Dodatkowo rolnik przystępujący do pracy kombajnem powinien założyć:

- pełne buty z podeszwą antypoślizgową i podnoskiem chroniącym palce stóp,
- czapkę, w przypadku długich włosów,
- maseczkę przeciwpylową do ochrony dróg oddechowych i ochronniki słuchu chroniące przed hałasem, przy pracy na otwartym pomoście kombajnu,
- rękawice ochronne do demontażu i montażu kosy oraz przy stosowaniu płynów lub smarów,
- okulary ochronne przy usuwaniu zanieczyszczeń.

Przed przystąpieniem do pracy kombajnem należy zapoznać się z instrukcją obsługi maszyny oraz zasadami regulacji i konserwacji. Kombajn musi być sprawny technicznie, wyposażony w odpowiednie oświetlenie, sygnał dźwiękowy, lusterka zewnętrzne, szczelną, wentylowaną kabinę chroniącą przed hałasem i zapyleniem, sprawny sprzęt gaśniczy oraz światło ostrzegawcze (tzw. kogut) i kliny pod koła.

Przed rozpoczęciem pracy kombajnem należy:

- przeprowadzić rzetelny przegląd techniczny,
- podczas codziennej obsługi sprawdzić stan techniczny, a zwłaszcza stan układu kierowniczego, jezdnego, hamulcowego, instalacji rozruchowej i elektrycznej,
- sprawdzić stan zespołu żniwnego, młocącego, zespołów przeniesienia napędów oraz stan osłon,
- podczas obsługi codziennej podczas żniw należy usuwać plewy i kurz (szczególnie z obudów łożysk wałów), ograniczając tym samym ryzyko pożaru,
- sprawdzić szczelność układu paliwowego oraz stan właściwego napięcia pasów klinowych,
- sprawdzić, czy wszystkie osłony są kompletne, nieuszkodzone oraz na właściwym miejscu,
- wyłączyć silnik podczas regulacji i czynności obsługowych poza pomostem operatora.

Przejazd transportowy kombajnem wiąże się z podjęciem kilku bardzo ważnych czynności:

- pomost i drabinkę pomostu należy systematycznie czyścić, aby zapobiec poślizgnięciom i upadkom,
- do kabiny lub na pomost wchodzimy twarzą skierowaną do kombajnu, zachowując podparcie w trzech punktach i taka sama zasada obowiązuje podczas schodzenia,
- przyrząd tnący podczas transportu i przerw w pracy powinien być osłonięty,
- przed uruchomieniem silnika lub innych zespołów kombajnu należy ostrzec osoby znajdujące się w pobliżu, np. za pomocą sygnału dźwiękowego, i upewnić się czy w pobliżu nie ma osób postronnych - zwłaszcza dzieci,
- w kabinie lub na pomoście może przebywać tylko operator,
- przed rozpoczęciem jazdy należy sprawdzić zdolność hamowania maszyny; w czasie jazdy pedały

obu hamulców powinny być na stałe sprzęgnięte,

- na tylnej ścianie kombajnu należy umieścić trójkątną tablicę wyróżniającą pojazd wolno poruszający się,
- jadąc po drodze publicznej należy stosować się do przepisów ruchu drogowego i kombajn powinien mieć włączone żółte sygnały błyskowe (tzw. kogut),
- na maszynie nie wolno przewozić ludzi ani zwierząt,
- przyrząd żniwny należy transportować wyłącznie na wózku transportowym,
- kierujący kombajnem obowiązany jest zjechać jak najbardziej na prawo w celu ułatwienia wyprzedzania oraz wymijania innym pojazdom.

Praca kombajnem wiąże się również z kilkoma ważnymi czynnościami:

- przed rozpoczęciem pracy należy uzgodnić z obsługą transportu (kierowcą ciągnika z przyczepą) zasady opróżniania zbiornika kombajnu z ziarna,
- kierowca ciągnika nie powinien podjeżdżać do miejsc nawrotów na polu, aby uniknąć kolizji z kombajnem,
- rura wyładowcza kombajnu w czasie pracy musi być złożona, aby nie zahaczyła o napowietrzne linie energetyczne,
- podczas ruchu maszyny nie należy sprawdzać rękami części roboczych,
- wszelkie regulacje i czynności obsługowe można wykonywać tylko przy wyłączonym napędzie i silniku kombajnu,
- w przypadku naprawy pod podniesionym hydraulicznie przyrządem żniwnym należy dodatkowo zabezpieczyć go mocną i stabilną podporą, aby uniknąć opadnięcia przyrządu,
- nie można włączać mechanizmów roboczych kombajnu przed upewnieniem się, czy nie stwarza to zagrożenia dla innych osób,
- przy włączonych napędach nie wolno zbliżać się do elementów będących w ruchu,
- listwę nożową, po wyjęciu z mechanizmu tnącego, należy zabezpieczyć osłoną.

Podczas pracy kombajnem bardzo ważna jest ochrona przeciwpożarowa. Na wyposażeniu kombajnu w trakcie jego eksploatacji powinien znajdować się podręczny sprzęt gaśniczy (zgodnie z instrukcją obsługi maszyny). Zaleca się wyposażenie kombajnu w gaśnicę proszkową (do gaszenia instalacji elektrycznej i silnika) oraz gaśnicę pianową do gaszenia pozostałych elementów. Gaśnice muszą być sprawne i posiadać aktualne przeglądy, a operator kombajnu powinien znać zasady korzystania z gaśnic. W przerwach w pracy należy oczyszczać kolektor wydechowy silnika z plew, słomy i kurzu. Podczas napraw uszkodzonych elementów kombajnu (prace spawalnicze) należy bezwzględnie przestrzegać przepisów przeciwpożarowych, wcześniej usuwając wszystkie materiały łatwopalne i osłaniając obszar spawania ekranami. W pobliżu musi znajdować się podręczny sprzęt gaśniczy.

Dobre praktyki podczas pracy kombajnem:

- apteczka na wyposażeniu kombajnu,
- kamera cofania zamontowana na kombajnie ułatwiająca manewrowanie i kontrolę z tyłu pojazdu,
- operator powinien posiadać telefon komórkowy, aby w razie potrzeby szybko wezwać pomoc,
- zalecane są przerwy w pracy operatora kombajnu w celu regeneracji sił,
- podczas pracy w upale pożądane jest spożywanie przez operatora dużej ilości płynów bogatych w sole mineralne.

Bezwzględne zakazy podczas pracy kombajnem:

- palenie papierosów i używanie otwartego ognia,

- uruchamianie kombajnu przez dzieci, osoby nietrzeźwe lub pod wpływem środków odurzających,
- dokonywanie omłotów w pomieszczeniach gospodarczych przy użyciu kombajnu do zbioru zbóż,
- praca kombajnem na polach o pochyłości przekraczającej 10°, poza kombajnami przystosowanymi do pracy w takim terenie,
- wchodzenie na kombajn i schodzenie z niego w czasie jego pracy.

Przestrzeganie podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas pracy kombajnem zbożowym z pewnością usprawni proces zbioru plonów i będzie miało kolosalny wpływ na bezpieczeństwo rolników i innych osób pracujących przy żniwach.

Damian Bartkowski

starszy specjalista

Placówka Terenowa KRUS w Bystrzycy Kłodzkiej

Opracowano na podstawie materiałów i broszur prewencyjnych KRUS (www.krus.gov.pl) oraz Państwowej Inspekcji Pracy